

De Bibliotheek op school

Enquête Boeken mee naar huis

Auteur

DESAN Research Solutions: Jannes Hartkamp

Met medewerking van

Kunst van Lezen: Adriaan Langendonk, Inger Bos en Nicolien de Pater

In opdracht van

KB Koninklijke Bibliotheek
Nationale bibliotheek van Nederland

Lezen
STICHTING LEZEN

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door de samenwerking van Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek binnen het leesbevorderingsprogramma Kunst van Lezen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en opdrachtgevers worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Methode en respons	5
1.3	Vragenlijst	5
2	Resultaten	7
2.1	Mogen boeken mee naar huis?	7
2.2	Verantwoordelijkheid uitleningen	7
2.3	Uitleenpermissie per groep	8
2.4	Uitleenaantallen per groep	8

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In het onderzoek naar de vergoedingen voor uitgeleende boeken ontbrak nog een aantal gegevens over uitleningen die via de Bibliotheek *op school* gaan. Kunst van Lezen heeft die gegevens nodig om het gesprek dat plaatsvindt over de vergoedingen goed te kunnen voeren.

1.2 Methode en respons

Voor het onderzoek zijn alle leesconsulenten basisonderwijs benaderd die met hun school meededen aan de Monitor de Bibliotheek *op school* 2016-2017. Het betreft 408 leesconsulenten voor 1650 scholen. Deze leesconsulenten zijn per e-mail uitgenodigd om per school een korte digitale vragenlijst in te vullen. Een leesconsulent voor vijf scholen is dus verzocht vijf maal de vragenlijst in te vullen.

De dataverzameling liep van begin december 2017 tot medio februari 2018. In eerste instantie is een beperkte groep aangeschreven, om te kijken of er onduidelijkheden waren in de vragenlijst. Aan de grote groep is één herinneringsmail verstuurd. Van de 408 leesconsulenten hebben 257 aan de enquête meegedaan (63%), voor in totaal 1001 van de 1650 scholen (61%) (Tabel 1).

Tabel 1 Respons

	leesconsulenten	scholen
Benaderd	408	1650
Deelgenomen	257	1001
Responspercentage	63%	61%

De toetsing van de representativiteit van de deelnemende scholen (geven de respondenten in de enquête samen een goed beeld van alle scholen in de Bibliotheek *op school*) ligt buiten het kader van deze analyse. Wel kan worden gesteld dat het responspercentage relatief hoog is.

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst bevatte de volgende vragen:

1. Mogen leerlingen boeken uit de Bibliotheek *op school* mee naar huis nemen?
 - ja
 - nee -> einde
 - geen Bibliotheek *op school* bibliotheek aanwezig -> einde

2. Vinden de uitleningen plaats onder verantwoordelijkheid van de school of van de Bibliotheek?
 - school
 - bibliotheek

3. In welke groep(en) mogen leerlingen de boeken mee naar huis nemen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- groep 1
- groep 2
- groep 3
- groep 4
- groep 5
- groep 6
- groep 7
- groep 8

Per groep genoemd bij 3:

4. Hoeveel leerlingen zaten er in schooljaar 2016-2017 in deze groepen?
... leerlingen

5. Hoeveel boeken namen de leerlingen in schooljaar 2016-2017 gemiddeld mee
naar huis?

gemiddeld ... boeken per leerling

6. Heeft u nog opmerkingen naar aanleiding van deze enquête?

.....

In de uitnodigingsmail en in de enquête is, op basis van de unieke inlogcode, duidelijk vermeld voor welke school de leesconsulent de betreffende vragenlijst invulde.

2 Resultaten

2.1 Mogen boeken mee naar huis?

Op 313 van de 1001 scholen (31%) waarvoor een leesconsulent de vragen heeft beantwoord, mogen leerlingen boeken uit de Bibliotheek *op school* mee naar huis nemen. Op 579 scholen (58%) mag dat niet, op 109 scholen is geen Bibliotheek *op school* bibliotheek aanwezig (Tabel 2).¹

Tabel 2 'Mogen leerlingen boeken uit de Bibliotheek *op school* mee naar huis nemen?' (alle scholen)

	n	%
ja	313	31%
nee	579	58%
geen Bibliotheek <i>op school</i> aanwezig	109	11%
TOTAAL	1001	100%

Laten we de scholen zonder een Bibliotheek *op school* buiten beschouwing, dan mogen op 313 van de 892 scholen met een Bibliotheek *op school* (35%) leerlingen boeken mee naar huis nemen (Tabel 3).

Tabel 3 'Mogen leerlingen boeken uit de Bibliotheek *op school* mee naar huis nemen?' (scholen met een Bibliotheek *op school*)

	n	%
ja	313	35%
nee	579	65%
TOTAAL	892	100%

2.2 Verantwoordelijkheid uitleningen

In totaal vinden op 5 procent van de scholen uitleningen uit de Bibliotheek *op school* plaats onder verantwoordelijkheid van de bibliotheek en op 25 procent onder verantwoordelijkheid van de school. Op 69 procent van de scholen vinden geen uitleningen uit de bibliotheek plaats (0).

¹ Niet alle scholen die deelnemen aan de Bibliotheek *op school* hebben (al) een bibliotheek die in samenwerking met de openbare bibliotheek is ingericht. Sommige scholen en bibliotheken geven prioriteit aan andere bouwstenen in de samenwerking, bijvoorbeeld als er een vestiging van de openbare bibliotheek vlak bij de school is.

Tabel 4 'Vinden de uitleningen plaats onder verantwoordelijkheid van de school of van de Bibliotheek?' (alle scholen)

	n	%
school	252	25%
bibliotheek	53	5%
geen antwoord	8	1%
boeken mogen niet mee naar huis / geen Bibliotheek op school	688	69%
TOTAAL	1001	100%

Kijken we uitsluitend naar de scholen waar leerlingen wel boeken uit de bibliotheek mee naar huis mogen nemen, dan vinden de uitleningen op 81 procent van de scholen plaats onder verantwoordelijkheid van de school (Tabel 5).

Tabel 5 'Vinden de uitleningen plaats onder verantwoordelijkheid van de school of van de Bibliotheek?' (scholen waar boeken uit de bibliotheek mee naar huis mogen)

	n	%
school	252	81%
bibliotheek	53	17%
geen antwoord	8	3%
TOTAAL	313	100%

2.3 Uitleenpermissie per groep

Op vrijwel alle scholen waar leerlingen boeken uit de bibliotheek mee naar huis mogen nemen, mag dat in alle groepen. Het totale percentage scholen waar men (in minstens één groep) boeken uit de bibliotheek mee naar huis mag nemen is 31 procent, zoals we eerder zagen (zie Tabel 2). In elk van de groepen 1 tot en met 8 mag men op 28 à 29 procent van alle scholen boeken mee naar huis nemen. Kijken we alleen naar de scholen waar leerlingen boeken mee naar huis mogen nemen, dan mag dat in elk van de groepen 1 tot en met 8 bij 88 à 91 procent van die scholen.

2.4 Uitleenaantallen per groep

Per groep waar leerlingen boeken uit de bibliotheek mee naar huis mogen nemen, is de leesconsulent gevraagd naar het aantal leerlingen in die groep in 2016-2017 en het gemiddeld aantal boeken dat een leerling in dat schooljaar mee naar huis nam.

Volgens de leesconsulenten nemen de leerlingen in groepen waar dat mag, gemiddeld ongeveer 12 boeken per jaar uit de bibliotheek mee naar huis en zitten er in die groepen gemiddeld ongeveer 20 leerlingen. Maar voor 20 tot 25 procent van elke groep kon de leesconsulent het aantal leerlingen in de groep niet opgeven en voor 55 tot 60 procent van de groepen had de leesconsulent geen inzicht in het gemiddeld aantal uitleningen per leerling in 2016-2017 (Tabel 6).

Tabel 6 Gemiddeld aantal leerlingen per groep en gemiddeld aantal uitleningen per leerling in 2016-2017 (groepen waar boeken uit de bibliotheek mee naar huis mogen)^{2 3}

	aantal groepen	gemiddeld aantal leerlingen	geen opgave	gemiddelde uitleningen per leerling	geen opgave
groep 1	278	20,1	20%	11,7	55%
groep 2	279	19,6	20%	12,9	56%
groep 3	286	19,1	23%	11,6	59%
groep 4	284	19,5	24%	13,3	60%
groep 5	280	19,6	24%	13,1	60%
groep 6	278	19,2	24%	11,9	59%
groep 7	277	19,3	25%	11,5	60%
groep 8	279	20,3	24%	9,7	59%
TOTAAL	2.241				

Vanwege de ontbrekende leerling- en uitleengemiddelden, is het lastig een schatting te geven van het totaal aantal uitleningen.

² Tabel 6 laat zien dat op 278 van de 1001 scholen waarvoor de leesconsulent de vragenlijst heeft ingevuld, leerlingen in groep 1 boeken mee naar huis mochten nemen en dat - in 'die groepen 1' - het gemiddeld aantal leerlingen 20,1 was (maar voor 20% onbekend) en het gemiddelde aantal uitleningen per leerling 11,7 (maar voor 55% onbekend).

³ Voor vrijwel alle groepen waarvoor geen aantal leerlingen is opgegeven, ontbreekt ook het gemiddelde aantal uitleningen per leerling.